

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Yardımcı Teknolojilere İlişkin Metaforik Algıları

Mehmet İnce

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü,
Bolu/TÜRKİYE

Özet

Metaforlar kişiler tarafından bir olguya, olaya veya kavrama yüklenen anlamlardır. Metaforlar bakış açımızı ortaya koyan basit bir benzetmeden öte soyut, kuramsal, karmaşık bir olguyu anlamlandırmayı kolaylaştıran, bilinmeyen olguları, olayları ve eylemleri bilinenlerle açıklamaya yarayan, kişilerde bilişsel anlamda bir düşünce yapısının oluşmasına ve gelişmesine olanak sağlayan öğrenme araçlarındandır. Metaforlar anahtar kavrama yönelik olarak öğrenenlerin farkındalığının da oluşmasına imkân tanır. Öğretmen adaylarının özellikle de özel eğitim öğretmen adaylarının farkındalığının oluşması gereken önemli kavramlardan biri de “yardımcı teknoloji” kavramıdır. Çünkü bireysel farklılıklarından dolayı ek desteğe ve uyarlamalara gereksinim duyan özel gereksinimli bireylerle çalışacak olan öğretmenlerin yardımcı teknolojilere hâkim olması ve yardımcı teknolojileri etkili bir şekilde kullanması gerekmektedir. Öğretmen adaylarının yardımcı teknolojilere yönelik düşünce yapılarının belirlenmesinin mesleki yaşamlarına ilişkin bir ön bilgi de verebileceği düşünülmektedir. Çünkü öğretmen adaylarının lisans döneminde edindikleri bilgi, beceri ve tutumlar doğrudan verecekleri eğitime yansımaktadır. Bu gerekçelerle öğretmen adaylarının yardımcı teknolojilere yönelik metaforik algılarının belirlenmesi önemli ve araştırmaya değer bir konu olarak görülmüştür. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim desenine göre yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde özel eğitim öğretmenliği lisans programına devam eden 87 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu kullanılarak toplanmış, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. 20 öğretmen adayı tarafından üretilen metaforlar, metafor özelliği taşıması ve gerekçelerinin mantıksal dayanaklara uygun olmaması nedeniyle elenmiştir. 67 öğretmen adayından toplanan veriler analize dahil edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının yardımcı teknolojilere yönelik birbirinden farklı ve geçerli 46 metafor ürettikleri

4st International Congress of Social Science, Innovation & Educational Technologies

tespit edilmiştir. Sıklıkla üretilen metaforlar öğretmen (f=6), el (f=4), ansiklopedi (f=3), bilgisayar (f=3), kılavuz (f=3) ve twitter (f=3) metaforlarıdır. Metaforlar aralarındaki ilişkilere göre 7 kategoriye (teknoloji, eğitim, doğa, yol, yaşam, sanat ve destek) ayrılmıştır. Araştırmanın sonucundan hareketle yardımcı teknoloji kavramına yönelik oluşturulan metaforlara göre öğretmen adaylarının algıları tespit edilebilir, bu algılarından hareketle ihtiyaç analizleri yapılarak öğretmen adaylarının algılarının olumlu yönde desteklenmesi için gerekli planlamalar yapılarak eyleme geçilebilir. Böylelikle öğretmen adaylarının yardımcı teknolojilerle ilgili daha kaliteli bir eğitim sunarak mesleki yaşamlarında yardımcı teknolojileri etkin bir şekilde kullanılmalarına katkı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Yardımcı teknoloji, metafor, öğretmen adayı, özel eğitim.

Metaphorical Perceptions of Special Education Teacher Candidates on Assistive Technologies

Abstract

Metaphors are the meanings attributed to a phenomenon, event or concept by people. Metaphors are learning tools that make it easier to make sense of an abstract, theoretical and complex phenomenon, help explain unknown phenomena, events and actions with the known, and enable the formation and development of a cognitive structure in people, rather than a simple analogy that reveals our point of view. Metaphors also allow learners to be aware of the key concept. One of the important concepts that teacher candidates, especially special education teacher candidates should be aware of, is the concept of "assisted technology". Because teachers who will work with individuals with special needs who need additional support and adaptations due to their individual differences should have a good command of assistive technologies and use assistive technologies effectively. It is thought that determining the mentality of teacher candidates towards assistive technologies can give a preliminary information about their professional lives. Because the knowledge, skills and attitudes acquired by the pre-service teachers during the undergraduate period are directly reflected on the students. For these reasons, determining the metaphorical perceptions of pre-service teachers towards assistive technologies was seen as an important and worthy subject to research. The research was carried out according to the phenomenology pattern, one of the

4st International Congress of Social Science, Innovation & Educational Technologies

qualitative research designs. The study group of the research consists of 87 pre-service teachers attending a special education teaching undergraduate program at a state university. Purposive sampling method was used in the formation of the study group. The data were collected using a questionnaire prepared by the researcher and analyzed with the content analysis technique. The metaphors produced by 20 pre-service teachers were eliminated because they did not have the feature of metaphor and their justifications were not logical. Data collected from 67 pre-service teachers were included in the analysis. As a result of the research, it was determined that pre-service teachers produced 46 different and valid metaphors for assistive technologies. Frequently produced metaphors are teacher (f=6), hand (f=4), encyclopedia (f=3), computer (f=3), guide (f=3) and twitter (f=3). Metaphors are divided into 7 categories (technology, education, nature, road, life, art and support) according to the relationships between them. Based on the results of the research, positive and negative perceptions of teacher candidates can be determined according to the metaphors created for the concept of assistive technology, and based on these perceptions, needs analysis can be made and necessary plans can be made to support the perceptions of teacher candidates in a positive way. Thus, it can be contributed to the effective use of assistive technologies in their professional lives by providing a higher quality education on assistive technologies.

Keywords: Assistive technology, metaphor, pre-service teacher, special education